

83
გ-466

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

ელეონორა გვრიტიშვილი

გერკარტ კაუპტმანი

100105 — ევროპისა და
ამერიკის ხალხთა ლიტერატურა

ავტორეზუმატი

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის
სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად

შემოსულია №104
"01" " 12 1987წ.

თბილისი
1997

ნაშრომი შესრულებულია თბილისის ს. ს. ორბელიანის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის გერმანული ენის კათედრაზე.

სადისერტაციო საბჭოს
ექსპერტი:

ფილოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფ. მ. ნაბაძე

ოფიციალური ოპონენტები:

ფილოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფ.
ზ. ჰარხალაშვილი

ფილოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფ. თ. კობახიძე

ფილოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფ. მ. პანიჭაძე

წამყვანი სამეცნიერო
დაწესებულება:

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის შ. რუსთაველის სახ. ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

დისერტაციის დაცვა შედგება 1997 წლის 26 XII საათზე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო ხარისხების მიმნიჭებელი სადისერტაციო საბჭოს (P 1005 C № 7) სხდომაზე, 14 აუდიტორიაში.

მისამართი: 380028 თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზ. 36.

დისერტაციის გაცნობა შეიძლება თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახ. სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკაში.

ავტორეფერატი დაიგზავნა 1997 წლის 21 XI

სადისერტაციო საბჭოს

სწავლული მდივანი,

ფილოლოგიის მეცნიერებათა

კანდიდატი

Handwritten signature

დოც. რ. ციხითათრიშვილი

შრომის ზოგადი დასასიათება

წარმოდგენილი ნაშრომის კვლევის საგანია XIX-XX საუკუნეების მიჯნის გერმანული სიტყვაკავშირული ლიტერატურის უდიდესი წარმომადგენლის, გერჰარტ ჰაუპტმანის შემოქმედების მეორე პერიოდის მეცნიერული ანალიზი, რომელიც მოიცავს დიდი ჰუმანისტის უმეტესი შემეკვიდრების ძირითად ნაწილს (პირველი პერიოდის ნაწარმოებები ჩვენ შევისწავლეთ და კრიტიკულად გავანალიზეთ საკანდიდატო დისერტაციაში „გ. ჰაუპტმანი ქართულ ლიტერატურასა და სტრუქტურაში“). ჩვენს სადოქტორო დისერტაციაში „გ. ჰაუპტმანი“ განიხილეთ მწერლის 1920-1946 წლებში დაწერილი თითქმის ყველა ნაწარმოებ (მცირე გამოჩენის გარდა, რომლებიც ვერ მოვიძიეთ), გამოკვლეულია ის სოციალური და ფილოსოფიური ძირები, რომლებიც დროით მოცემულ მონაკვეთში მათი შექმნის თეორიულ საფუძველს წარმოადგენდნენ.

პრობლემის აქტუალობა. გ. ჰაუპტმანი არის გასული საუკუნის დასასრულისა და ჩვენი საუკუნის პირველი ნახევრის გერმანული მწერლობის ერთ-ერთი, ყველაზე პოპულარული და მნიშვნელოვანი წარმომადგენელი. მისმა შემოქმედებამ განმსაზღვრელი როლი ითამაშა ახალი დროის სოციალური რომანისა და დრამის განვითარების პროცესში. ქართულ ლიტერატურულ კრიტიკაში აქამდე არ შექმნილა რაიმე სერიოზული გამოკვლევა, რომელიც სრულად და ობიექტურად გააშუქებდა გერმანული მწერლის ამ პერიოდის შემოქმედებით ევოლუციას. ჩვენი ნაშრომის შექმნის აუცილებლობა იმ გარემოებამაც განაპირობა, რომ მრავალი რუსი თუ ევროპელი ლიტერატურის კრიტიკოსი, აგრეთვე საკმაოდ ავტორიტეტული ზოგიერთი დასავლური აკადემიური გამოცემა ჰაუპტმანის შემეკვიდრებას სშირად ზედაპირულად, ან სუბიექტურად აფასებს. მისი როგორც შემოქმედებითი, ასევე ცხოვრებისეული გზა კი თავისი სირთულითა და წინააღმდეგობრიობით საგანგებო, ღრმა და ობიექტურ შესწავლას მოითხოვს, რაც უნდა მოხდეს XX საუკუნის დიდი კატაკლიზმების ფონზე. მოცემულ ეტაპზე ჩვენ ეს საკითხი ქართული გერმანისტიკის ყველაზე აქტუალურ ამოცანად გვესახება, რადგან გერმანული მწერლის ნაწარმოებები თავისი პრობლემატიკითა და სიმწვავეთ საოცრად ეხმიანებიან დღევანდელი საქართველოს ყოფასა და ქართველი ხალხის სულიერ მდგომარეობას.

ჰაუპტმანის შემოქმედების მეორე პერიოდი განსაკუთრებულ ინტერესს აღძრავს როგორც ზოგადად ლიტერატურის ისტორიის, ასევე

15851